

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΕΙΦΟΡΙΑ ΣΤΗΝ ΠΑΡΟ

**Διοργάνωση: Σύλλογος Λευκιανών Πάρου, Σύλλογος Φίλων της Πάρου
Αντιπάρου, Πολιτιστικός Σύλλογος Αγκαιριάς, Μ.Ε.Ε.Α.Σ ΥΡΙΑ Λευκών**

ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ

ΣΤΟ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟ ΤΗΣ ΑΕΙΦΟΡΟΥ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΤΟΥ ΤΟΠΟΥ ΤΟΥΣ.

ΕΛΕΝΗ ΜΑΪΣΤΡΟΥ

Αρχιτέκτων,

Ομότιμη καθηγήτρια ΕΜΠ

A. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Οι έννοιες της **προστασίας** του φυσικού και δομημένου περιβάλλοντος και της **αειφόρου ανάπτυξης** ξεκίνησαν χρονικά σχεδόν παράλληλα και έχουν ταυτόσημους στόχους καθώς με διαφορετικό τρόπο η κάθε μια τεκμηριώνουν την ανάγκη της μακροπρόθεσμης βιωσιμότητας του δομημένου και φυσικού περιβάλλοντος. Στην «αειφόρο ανάπτυξη» η προστασία του περιβάλλοντος αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της αναπτυξιακής διαδικασίας και δεν μπορεί να αντιμετωπιστεί ανεξάρτητα από αυτήν¹» και αντίστοιχα η «ολοκληρωμένη προστασία²» υιοθετεί την αρχή της ελεγχόμενης ανάπτυξης με παράλληλη προστασία του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος.

Κοινοί στόχοι των δυο κινημάτων είναι:

- Η Διατήρηση του περιβάλλοντος -φυσικού και δομημένου-
- Η Ελάττωση της «κατανάλωσης» της γης (με έλεγχο της έκτος σχεδίου δόμησης που καταναλώνει φυσικούς πόρους)
- Η Διατήρηση των πολιτιστικών και φυσικών πόρων (όπου συμβάλλει η διατήρηση και επανάχρηση του κτιριακού αποθέματος)
- Η Διατήρηση υγιούς οικονομικής βάσης (που σημαίνει πολυλειτουργικότητα και όχι μονομερή ανάπτυξη πχ τουρισμού που υποβαθμίζει την ποιότητα του δημόσιου χώρου και απομακρύνει τους κατοίκους από τα σπίτια τους)
- Βελτίωση της ποιότητας ζωής (με μείωση της κυκλοφορίας αυτοκινήτων, προστασία από την ηχητική ρύπανση κλπ.)
- **Απαραίτητη η συμμετοχή της τοπικής κοινωνίας.**

¹ Όπως αναφέρεται στη διακήρυξη του Ρίο, για το Περιβάλλον και την Ανάπτυξη το 1992,

² Αναφέρεται ο όρος όπως έχει εισαχθεί στην χάρτα του Άμστερνταμ (1975)

B. ΧΩΡΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΚΑΙ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΑΤΗΡΗΣΗ ΤΗΣ ΦΥΣΙΟΓΝΩΜΙΑΣ ΤΟΥ ΤΟΠΟΥ ΤΟΥΣ

- ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΘΕΩΡΗΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ,

Η ανάγκη χωρικού σχεδιασμού και συμμετοχής των πολιτών στην επίτευξη των στόχων προστασίας και διατήρησης της πολιτιστικής κληρονομιάς του τόπου τους επισημαίνεται στον ευρωπαϊκό χώρο

α. Σύμφωνα με τη Διακήρυξη του Άμστερνταμ που συντάχθηκε το **1975**, η διατήρηση της αρχιτεκτονικής κληρονομιάς πρέπει να αποτελεί έναν από τους βασικούς στόχους του περιφερειακού και πολεοδομικού σχεδιασμού. Εμπεριέχει την ευθύνη της τοπικής αυτοδιοίκησης και απαιτεί τη συμμετοχή των κατοίκων. Η Διακήρυξη του Άμστερνταμ που συντάχθηκε από τη συνάντηση των ευρωπαϊών υπουργών εισήγαγε και τον όρο της ολοκληρωμένης Προστασίας που εμπεριέχει -όπως διευκρινίζεται- την έννοια της ανάπτυξης.

β. Σύμφωνα με τη Χάρτα Ιστορικών Πόλεων που συντάχθηκε το **1987** από τον διεθνή μη κυβερνητικό οργανισμό Προστασίας Μνημείων (ICOMOS), «Η διαφύλαξη των πόλεων για να είναι αποτελεσματική οφείλει να αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα μίας πολιτικής συνυφασμένης με την οικονομική και την κοινωνική ανάπτυξη και να λαμβάνεται υπόψη στα χωροταξικά και πολεοδομικά σχέδια όλων των επιπέδων . Η συμμετοχή και συναίνεση των κατοίκων αναφέρεται ότι είναι απαραίτητες για την επιτυχία του προγράμματος προστασίας της πόλης.

γ. Η Ελληνική Βουλή κύρωσε το 2005 τη Διεθνή Σύμβαση που υιοθετήθηκε στο Άαρχους το 1998 η οποία κατοχυρώνει στους πολίτες το δικαίωμα πρόσβασης σε περιβαλλοντικές πληροφορίες, τη συμμετοχή τους στην λήψη αποφάσεων και το δικαίωμα στη δικαστική προστασία σε περίπτωση παραβίασης των παραπάνω δικαιωμάτων.

- ΔΡΑΣΕΙΣ ΠΟΛΙΤΩΝ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΩΝ ΣΥΛΛΟΓΩΝ, ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ

Υπάρχουν και στον ελληνικό χώρο πολιτιστικά σωματεια και οργανώσεις κατοίκων που διεκδικούν τη συμμετοχή τους στις αποφάσεις που αφορούν τον τόπο τους με άξονα την προστασία της πολιτιστικής του κληρονομιάς, όπως αυτή διαμορφώνεται από τα χαρακτηριστικά του φυσικού και δομημένου χώρου. Και επίσης διεκδικούν να μην πραγματοποιούνται παρεμβάσεις και εργα τα οποία δεν έχουν προκύψει από τον απαιτούμενο χωρικό σχεδιασμό και περιβαλλοντικές μελετες, και δεν είναι ανοικτές για έκφραση άποψης από την τοπική κοινωνία.

Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ Περιβάλλοντος και Πολιτισμού, συνεργάζεται με Τοπικές Επιτροπές που αντιπροσωπεύουν την Κοινωνία των Πολιτών στον τόπο τους. Η συνειδητοποίηση, κινητοποίηση και συμμετοχή τους σε όσα συμβαίνουν στον τόπο τους, είναι βασική προϋπόθεση για την αλλαγή της νοοτροπίας που θέλει να ενδιαφερόμαστε μόνον για το σπίτι μας και όχι για την γειτονιά μας.

Οι Τοπικές Επιτροπές της ΕΛΛΕΤ επισημαίνουν τα προβλήματα, προτείνουν λύσεις, κινητοποιούν την κοινότητα. Και όπου χρειάζονται βοήθεια με εξειδικευμένες γνώσεις και προτάσεις η ΕΛΛΕΤ είναι παρούσα για να τις στηρίξει.

Επίσης, πολιτιστικά σωματεία απ' όλη την Ελλάδα, συνεργάζονται με την ΕΛΛΕΤ σε θέματα κοινού ενδιαφέροντος, ώστε να επιτυγχάνονται περισσότερα για την προστασία του περιβάλλοντος και της πολιτιστικής κληρονομιάς.

- ΤΟ S.O.S ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΤΗΣ ΕΛΛΕΤ

Παράλληλα, η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ δέχεται καθημερινά αιτήσεις από όλη την χώρα για να στηρίξει τις τοπικές κοινωνίες, τις οργανώσεις, τους Δήμους κ.α. στον αγώνα τους εναντίον καταστροφών της φύσης και του περιβάλλοντος ή της αρχιτεκτονικής κληρονομιάς του τόπου. Τα στελέχη της ΕΛΛΕΤ συμβουλεύουν τις τοπικές κοινωνίες πως να κινητοποιηθούν αποτελεσματικά, ενημερώνοντας και ευαισθητοποιώντας τους συμπολίτες τους, αλλά και διεκδικώντας την επίλυση των προβλημάτων από τις αρμόδιες αρχές με τρόπο ουσιαστικό και εμπειριστατωμένο.

Γ. ΕΥΡΩΠΑΪΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΚΑΙ ΔΡΑΣΕΙΣ ΠΟΥ ΕΝΙΣΧΥΟΥΝ ΤΙΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΙΚΕΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ.

- Η ΕΜΠΕΙΡΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΕΤ

Στον ευρωπαϊκό χώρο υπάρχουν πολλά προγράμματα που προϋποθέτουν τη συμμετοχή των κατοίκων στην επίτευξη των δράσεων και των στόχων τους. Αναφέρονται στη συνέχεια δύο εξ αυτών στα οποία συμμετείχε και συμμετέχει η ΕΛΛΕΤ.

Ένα πρώτο παράδειγμα αποτελεί το πρόγραμμα Interreg.

Η ΕΛΛΕΤ συμμετείχε³ σε ένα πρόγραμμα συνεργασίας 4 πόλεων σε τρεις βαλκανικές χώρες (IRC – HERMES) με αντικείμενο την ψηφιακή καταγραφή και αξιολόγηση κτιρίων που συγκροτούν την Αρχιτεκτονική Κληρονομιά των πόλεων, και στόχο τη διερεύνηση μιας κοινής στρατηγικής διατήρησης και προώθησης της πολιτιστικής τους κληρονομιάς. Στο πρόγραμμα συμμετείχαν η Κέρκυρα, το Αργυρόκαστρο η Αχρίδα και το Βαθύ Σάμου. Όλες οι πόλεις αντιμετωπίζουν κοινές προκλήσεις αλλά και διαφορετικά προβλήματα όπως αναδείχθηκε μέσα από το πρόγραμμα. Παράλληλα με την καταγραφή των σημαντικότερων ιστορικών κτιρίων των τεσσάρων πόλεων, η οποία αναδεικνύει την αρχιτεκτονική κληρονομιά τους και ιεραρχεί τις απαιτούμενες παρεμβάσεις συντήρησης και αποκατάστασής τους, αναπτύχθηκαν εργαλεία για την εκπαίδευση μαθητών και τη συμμετοχή των τοπικών κοινωνιών σε θέματα που αφορούν τον τόπο τους.

Στο πλαίσιο του προγράμματος σχεδιάστηκε ένα ερωτηματολόγιο απευθυνόμενο στους πολίτες των τεσσάρων πόλεων που συμμετείχαν στο πρόγραμμα με

³ Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ Περιβάλλοντος & Πολιτισμού (ΕΛΛΕΤ) συμμετείχε ως εταίρος στο πρόγραμμα και συνεργάστηκε με το Πανεπιστήμιο της Κύπρου, το Ερευνητικό Κέντρο "Αθηνά" στην Ελλάδα, το Δήμο Αχρίδας και την μη κυβερνητική αναπτυξιακή οργάνωση "Auleda" στην Αλβανία.

ερωτήματα σχετικά με τις απαιτούμενες παρεμβάσεις στα κτιρια και στην πόλη, αλλά και σχετικά με την αποφόρτιση των ιστορικών περιοχών από τον τουρισμό, την εισαγωγή περιβαλλοντικών φόρων για την εκπομπή CO₂, καθώς και την δημιουργία ταμείου για την αξιοποίηση τουριστικών εσόδων, με στόχο την αντιστάθμιση της περιβαλλοντικής υποβάθμισης. Απαντήσεις ζητήθηκαν και για θέματα ελέγχου της τουριστικής κίνησης και της φέρουσας ικανότητας του τόπου, και για ζητήματα ενίσχυσης της εγχώριας επιχειρηματικότητας, με επιλογές όπως η δημιουργία θερμοκοιτίδων για καινοτόμες επιχειρήσεις, οι παροχές για την στήριξη των εγχώριων επιχειρήσεων, κλπ

Θα ήταν σημαντικό αν αυτή η διαδικασία που αναπτύχθηκε στο πλαίσιο του ερευνητικού προγράμματος αποτελέσει επίσημη διαδικασία στη λήψη αποφάσεων από την πολιτεία ή την τοπική αυτοδιοίκηση. Σε κάθε περίπτωση, οι πολίτες έχουν δικαίωμα και υποχρέωση να το απαιτήσουν.

Σε αρκετές περιπτώσεις νόμοι που προγραμματίζονται από το επίσημο κράτος ή έργα που προγραμματίζονται από την τοπική αυτοδιοίκηση τίθενται σε διαδικτυακή διαδικασία διαβούλευσης. Μόνιμη όμως θα πρέπει να είναι η διεκδίκηση να λαμβάνονται υπόψη οι απόψεις των πολιτών και των οργανώσεών τους

Ένα δεύτερο παράδειγμα είναι η δημιουργία ενός ευρωπαϊκού κόμβου Πολιτιστικής Κληρονομιάς στην Αθήνα (Heritage Hub)

Δημιουργήθηκε από την πανευρωπαϊκή ομοσπονδία οργανώσεων πολιτιστικής κληρονομιάς Europa Nostra και την ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ Περιβάλλοντος και Πολιτισμού (ΕΛΛΕΤ) σε σύμπραξη, με τον Δήμο Αθηναίων που αναφέρεται στην Περιοχή των Βαλκανίων και της Ανατολικής Μεσογείου, και υποστηρίζεται από την ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ. Ο ρόλος του Heritage Hub της Αθήνας είναι να αναπτύξει και να ενισχύσει τις δραστηριότητες της πανευρωπαϊκής ομοσπονδίας οργανώσεων πολιτιστικής κληρονομιάς (Europa Nostra) και να εμπλέξει τις οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών στην προστασία της ευρωπαϊκής κληρονομιάς. Στα πλαίσια αυτά η ΕΛΛΕΤ θα διερευνήσει και θα καταγράψει δίκτυα με πολιτιστικούς συλλόγους και φορείς στα κράτη που μετεχουν στο HUB.

Στους βασικούς άξονες δραστηριοτήτων, συμπεριλαμβάνονται:

- Η εμπλοκή της νέας γενιάς στον τομέα της πολιτιστικής κληρονομιάς, με προγράμματα ευαισθητοποίησης, κατάρτισης και διασύνδεσης, και
- Η ανάπτυξη ενός προγράμματος «SOS για την Κληρονομιά σε κίνδυνο», βασισμένο στην εμπειρία της ΕΛΛΕΤ στην εκστρατεία για τη διάσωση της πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς σε κίνδυνο.

Δ. ΝΕΕΣ ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ ΠΟΥ ΕΙΣΑΓΕΙ Η ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ ΣΤΟ ΧΩΡΙΚΟ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΕΙΦΟΡΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗ.

Το ζήτημα της Κλιματικής Αλλαγής αποτελεί σημαντικό περιβαλλοντικό ζήτημα σε ευρωπαϊκό αλλά και εθνικό επίπεδο. Οι αναμενόμενες κλιματικές μεταβολές και οι επιπτώσεις τους, όπως έχουν καταγραφεί στον ελληνικό χώρο είναι

- Αύξηση της θερμοκρασίας και των ξηρών ημερών με αποτέλεσμα την αύξηση της δυσφορίας και την ανάγκη κλιματισμού.
- Υψηλές θερμοκρασίες που σε συνδυασμό με τους ισχυρούς ανέμους, προκαλούν πυρκαγιές που θέτουν σε κίνδυνο την βλάστηση του τόπου καθώς και τα μνημεία και τα κτίρια.
- Ακραία καιρικά φαινόμενα (καταιονισμοί, κυκλώνες,) που αυξάνονται σε συχνότητα και προκαλούν πλημμύρες απόπλυση εδαφών και φθορά των υλικών των μνημείων.
- Άνοδο της στάθμης της θάλασσας, στα παράκτια μέτωπα

Η ΕΛΛΕΤ συμμετέχει σε οκταετές πρόγραμμα LIFE-IP AdaptInGR «Ενισχύοντας την Εφαρμογή Πολιτικής για την Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή στην Ελλάδα», (2019-2025) Στο πρόγραμμα συμμετέχουν 18 φορείς⁴ μεταξύ των οποίων: Ακαδημία Αθηνών, Τράπεζα της Ελλάδος, Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο, και Εθνικό Αστεροσκοπείο. Συντονιστής του Προγράμματος είναι το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργεια.

Στα πλαίσια του προγράμματος το έργο της ΕΛΛΕΤ συνίσταται στην εκτίμηση των επιπτώσεων της Κλιματικής Αλλαγής **στο τοπίο, στην πολιτιστική κληρονομιά και στις χρήσεις γης** και στη διατύπωση των απαιτούμενων μέτρων και δράσεων για την προστασία τους και την εξασφάλιση της ανθεκτικότητάς τους.

Πραγματοποιήθηκαν από την ΕΛΛΕΤ μέχρι στιγμής 3 μελέτες περίπτωσης: για την αρχαία Μεσσήνη, την παλιά πόλη της Κέρκυρας και τα Ζαγοροχώρια, και ισάριθμες μελέτες τοπίου. Από τις πρώτες μελέτες **μερικά από τα βασικά συμπεράσματα που προέκυψαν για το δομημένο περιβάλλον**, είναι ότι για τον μετριασμό και την αντιμετώπιση των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής, απαιτούνται:

- Συνεχής παρακολούθηση των φαινομένων, με στόχο τη διαρκή φροντίδα για την αντιμετώπισή τους
- Ενημέρωση και εκπαίδευση κατοίκων, μαθητών, επιχειρηματιών και επισκεπτών, για τα ζητήματα που αφορούν την προσαρμογή του τόπου τους στην κλιματική αλλαγή και τους τρόπους προστασίας τους
- Διαρκής συντήρηση και ορθές μέθοδοι αποκατάστασης των κτιρίων και ενίσχυση της ανθεκτικότητάς των υλικών δομής τους
- Αναβάθμιση και Ενίσχυση των ηλεκτρομηχανολογικών και αντιπλημμυρικών υποδομών και των υποδομών πυροπροστασίας στα κτίρια και στο δημόσιο χώρο.
- Έλεγχος των χρήσεων γης και της κυκλοφορίας στην πόλη, και του βαθμού κατάληψης του δημόσιου χώρου που δυσχεραίνει την κίνηση αυτοκινήτων έκτακτης ανάγκης η/και την διαφυγή του πληθυσμού σε περιπτώσεις ακραίων φαινομένων.

⁴ Μεταξύ των οποίων: Ακαδημία Αθηνών, Τράπεζα της Ελλάδος, Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο, Εθνικό Αστεροσκοπείο, Πράσινο Ταμείο καθώς επίσης πέντε Δήμοι (Κατερίνης, Κομοτηνής, Λαρισαίων, Αγίων Αναργύρων-Καματερού, Ρόδου) και τρεις Περιφέρειες (Κεντρικής Ελλάδας, Δυτικής Ελλάδας, Ιονίων Νήσων). Η ΕΛΛΕΤ αποτελεί την μοναδική Περιβαλλοντική Οργάνωση που συμμετέχει στο πρόγραμμα.

- Σχέδιο διαχείρισης των τουριστικών ροών στις περιπτώσεις τουριστικών περιοχών με βάση και την φέρουσα ικανότητα του κάθε τόπου και ενημέρωση και των τουριστών για τους τρόπους προστασίας τους.
- Ανάπτυξη ολοκληρωμένου Σχεδίου Διαχείρισης έκτακτων αναγκών, με σύνταξη σχεδίων δράσης και εκκένωσης περιοχών σε περιπτώσεις έκτακτης ανάγκης και προετοιμασία χώρων συγκέντρωσης και προστασίας του πληθυσμού και των επισκεπτών.
- Ειδικό θεσμικό πλαίσιο με ΠΔ που θα ορίζει τις επιτρεπόμενες χρήσεις γης με βάση τα πολεοδομικά χαρακτηριστικά του κάθε τόπου, καθώς και όρους και κανόνες δόμησης.

Επίσης απαιτείται:

Η σύνταξη Σχεδίου Διαχείρισης για την προστασία και παρακολούθηση της εξέλιξης της κάθε πόλης η οικισμού στα οποία θα εμπεριέχονται και οι απαραίτητες δράσεις για την προστασία τους από τις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής που περιγράφονται πιο πάνω. Η δυσκολία διαχωρισμού της προέλευσης των κινδύνων από την κλιματική αλλαγή και των κινδύνων που οφείλονται στις δράσεις των ανθρώπων, **απαιτεί έναν συνολικό χωρικό σχεδιασμό και πολυεπιστημονική προσέγγιση**. Για τον σκοπό αυτό απαιτείται Συνεργασία όλων των συναρμόδιων φορέων και υπηρεσιών στη σύνταξη του Σχεδίου Διαχείρισης.

Στο δύσκολο εγχείρημα της αντιμετώπισης των προκλήσεων που θέτει η κλιματική αλλαγή, κύριο μέλημα θα πρέπει να είναι και η μείωση της ζήτησης κάθε είδους ενέργειας. Σημαντική ενεργειακή επιβάρυνση αποτελεί η εκτός Σχεδίου Δόμηση (κατοικίες – τουρισμός) που καταναλώνει το φυσικό περιβάλλον, και επιβαρύνει υπέρμετρα και τις υποδομές καθώς και τις υπηρεσίες καθαρισμού, πυροπροστασίας κλπ.

Μια ακόμη πρόκληση που πρέπει να αντιμετωπιστεί δημιουργείται **από την ανάπτυξη χρήσεων που υπερβαίνουν την φέρουσα ικανότητα του τόπου** στον οποίο εντάσσονται (πχ τουρισμός, βιομηχανία) και ο κτιριακός τομέας συνολικά, καθώς η ενεργειακή κατανάλωση που σχετίζεται με τα κτίρια στην Ελλάδα αντιστοιχεί στο 42% της συνολικής τελικής κατανάλωσης ενέργειας στη χώρα.

Σε αυτό το πλαίσιο, είναι πλέον επιτακτική η ενεργειακή αναβάθμιση των υπάρχοντων κτιρίων, η διατήρηση και η επανάχρηση ιστορικών κτιρίων, (που εξασφαλίζουν οικονομία πόρων) καθώς και ο σχεδιασμός των νέων με γνώμονα τις βασικές αρχές του βιοκλιματικού σχεδιασμού.

Κλιματική αλλαγή και ανανεώσιμες πηγές ενέργειας (ΑΠΕ)⁵

Ένα τελευταίο βασικό θέμα που σχετίζεται με την κλιματική αλλαγή είναι η ενεργειακή μετάβαση προς ένα σύστημα που θα βασίζεται στις Ανανεώσιμες Πηγές

⁵ Συζήτηση σε ημερίδα που πραγματοποιήθηκε με θέμα «Τοπίο και Χωρικός Σχεδιασμός» τον Φεβρουάριο του 2022 με τη συνεργασία της ΕΛΛΕΤ, της ΕΕΔΙΠΟΧ και το Μεσογειακό Ινστιτούτο για τη Φύση και τον Άνθρωπο,

Ενέργειας (ΑΠΕ) που αποτελεί πλέον αναμφίβολη ανάγκη και για την Ελλάδα. Κυρίαρχο ρόλο στην αντιμετώπιση της πρόκλησης αυτής έχει ο χωρικός σχεδιασμός, το Ειδικό Χωροταξικό Πλαίσιο για τις ΑΠΕ και η εξασφάλιση ότι οι σχεδιαζόμενες παρεμβάσεις θα πραγματοποιούνται με βάση περιβαλλοντικές μελετες και με σεβασμό στη φύση και στον πολιτισμό.

Θα πρέπει για κάθε περιοχή να επιλέγεται η καταλληλότερη μορφή ΑΠΕ, βασισμένη στις τοπικές ανάγκες και σεβόμενη την κλίμακα του κάθε τόπου, αφήνοντας αλώβητη τη φυσική και πολιτιστική κληρονομιά

Απαραίτητη είναι και η διερεύνηση της κοινωνικής αποδοχής εκ μέρους των τοπικών κοινωνιών και η συμμετοχή τους σε όλα τα στάδια διαμόρφωσης πολιτικών και λήψης αποφάσεων. Εξάλλου, ο ρόλος των τοπικών κοινωνιών μέσα από πρωτοβουλίες όπως η σύσταση ενεργειακών κοινοτήτων μπορεί να συνεισφέρει καθοριστικά στην κάλυψη των πιεστικών ενεργειακών αναγκών που έχουν προκύψει

Ε. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΙΚΑ

Η βούληση των πολιτών είναι απαραίτητη για την αειφόρο ανάπτυξη του κάθε τόπου και η συμμετοχή τους στις σχετικές αποφάσεις απαραίτητη.

Παραλληλα, είναι μεγάλη η ευθύνη της τοπικής αυτοδιοίκησης και της πολιτείας που οφείλουν να δημιουργούν τις κατάλληλες συνθηκες για την ανάπτυξη του τόπου την ευθύνη του οποίου έχουν, χωρίς απώλεια των φυσικών και πολιτιστικών του πόρων. Ο σχεδιασμός της αειφόρου ανάπτυξης προϋποθέτει έναν ολοκληρωμένο σχεδιασμό και ένα σχέδιο Διαχείρισης που θα προκύπτει με τη συνεργασία όλων των συναρμόδιων φορέων και υπηρεσιών και θα ρυθμίζει όλα τα παραπάνω.

Ελπίζουμε και ευχόμαστε, οι τοπικές κοινωνίες να έχουν την ωριμότητα και τη βούληση να συμβάλλουν ενεργά και αποτελεσματικά στις διαδικασίες αυτές.